

Vērtības, kas līdzās

■BAUDĪT AINAVU. Gaujas Nacionālajā parkā ir iekārtotas daudzas skatu vietas.

Foto: PUBLICITĀTES

Ojārs Vācietis, apdzejojot Gauju, to nodēvējis par Latvijas kaklarotu un atzinis, ka "Dievs bija iemīlējis, pasaulē laizdams Gauju".

“Vērtības ir uzskati, kuriem ir ietekme uz cilvēku. Vērtības attiecas uz vēlamajiem mērķiem, vērtības kalpo kā standarti vai

kritēriji. Vērtību iedarbību veido indivīda rīcība,” atgādināja Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) Vidzemes reģionālās administrācijas direktors Rolands Auziņš un piebilda, ka 85 procenti Latvijas iedzīvotāju dabu uzskata par unikālu, tā rāda aptauja. Nacionālie parki ir kā zīmoli, un GNP ir Latvijā lielākais.

Gaujas nacionālā parka vērtība ir tā ainavas. “Ainavas saistās ar gleznām. Jūlija Federa 1891.gadā gleznotā Gaujas leja ir viena no Latvijas ainavu simboliem. Kur palikuši gleznā redzami zālāji? Lai kultūrainavu saglabātu, tā jākopj. Atbrīvojam aizaugušās vie-

tas. Zāgējam kokus, ne lai iegūtu koksni, bet lai saglabātu atklātu ainavu, ierīkotu skatu vietas. Skats no Ķeizarkrēsla un Ķeizarskata, Zvārtes ieža, Turaidas torņa, Ērgļu klintīm ir vietas, kur vērts pabūt. Tās uzturam, veidojam un saglabājam,” stāstīja DAP Vidzemes reģionālās administrācijas direktors.

Kas vēl ir tas īpašais GNP teritorijā? Te sastopama liela augu sugu, kā arī dzīvnieku sugu daudzveidība, te ir vairāk nekā pustūkstoš kultūras un vēstures pieminekļu - pilskalni, mūra pilis, baznīcas, muižas, ūdensdzirnavas un vējdzirnavas, kā arī citi arhe-

ologiskie, arhitektūras un mākslas pieminekļi. GNP var atrast divas trešdaļas no Latvijā zināmajām alām un arī pagrabalas, kur glabā produktus un kuras iecienījuši sīkspārņi, ir GNP simbols.

Līgatnes dabas takas, kur var apskatīt Latvijas savvaļas dzīvniekus un kuras katru gadu kļūst populārākas, ir divus gadus jaunākas par GNP.

“Gaujas nacionālais parks ir aktīvās atpūtas vieta laivošanai, skriešanai, pastaigām. Sacensību rīkotāji iecienījuši GNP, jo te ir meži, gravas, kalni,” stāstīja R.Auziņš. Pērn parka teritorijā notika 13 velosacensības, 25 orientēšanās, 11 skriešanas sacensības, 14 dažādi citi pasākumi.

Lai popularizētu GNP kā tūrisma galamērķi, izveidots klasteris “Enter Gauja”. Tajā apvienojušās deviņas pašvaldības, ap 60 uzņēmēju un Dabas aizsardzības pārvalde. GNP ir otrs iecienītākais tūrisma galamērķis tiem, kuri apmeklē Latvijā.

Dabas aizsardzības pārvalde ir

Augšdaugava un citas vietas. GNP mērķis ir aizsargāt maz pārveidotas dabas teritorijas, ko raksturo liela bioloģiskā daudzveidība, iežu atsegumi un reljefa formu dažādība, avoti, gleznainas ainavas un neskaitāmi dabas un kultūras pieminekļi. Parka uzdevums arī ir veicināt dabas tūrisma un teritorijas ilgtspējīgu attīstību.

GNP nozīmīgākā daļa un galvenā dominante – Gaujas senieleja – vienlaikus ir gan aizsargājama, gan izmantojama vides un kultūrvēstures izziņas tūrisma un veselīgai atpūtai.

tā, kas gādā par infrastruktūru, māca cilvēkus iepazīt un izprast dabu, gūt to, ko daba var dot. Pēdējos gados vairāk nekā miljons eiro ieguldīti infrastruktūras attīstībā – ierīkotas takas, atpūtas vietas, uzceltas laipas, tilti. Gauja gandrīz simts kilometrus plūst pa GNP. Gaujas un tās pieteku krastos izveidotas vairāk nekā 30 apmetnes vietas.

Cilvēki visos laikos dzīvesvietai izvēlējušies skaistas vietas. Par Gaujas krastu apdzīvotību liecina 19 senie pilskalni, daudzās apmetnes un kapulauki parka teritorijā. Te ir lielākais pilskalnu blīvums, kāds zināms Latvijā tik nelielā teritorijā.

“Cilvēks dabā ienāk ar savām prasībām. Saglabāt zaļuma un biznesa līdzsvaru, cilvēku labklājības un dabas līdzsvaru ir izdevies dažādos laikos,” uzsvēra R.Auziņš. “Tie, kuri izveidoja parku, piepildīja sapni - lietot vārdu “nacionāls”. Sabiedrība to novērtēja un atbalstīja. Vai šodien tam pievēršam uzmanību?” bilda R.Auziņš.□

Jāmācās lepoties

Saimniekot nacionālā parka teritorijā un īstenot savas ieceres saskaņā ar aizsargājamas teritorijas noteikumiem, kā piesaistīt tūristus, prast nopelnīt un saglabāt vērtības – par to konferencē “Gaujas nacionālais parks – daba, cilvēks, atspulgi” diskutēja Dabas aizsardzības pārvaldes, pašvaldību un tūrisma speciālisti, uzņēmēji.

Jāuzsver un jālepojas

Rolands Auziņš, Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas direktors: - Dzīvojot un strādājot Gaujas nacionālajā parkā, jābūt savstarpējai cieņai un izpratnei par vietu, par to, ka te ir aizsargājama teritorija. Situācijas ir dažādas. Izpratne varētu būt labāka. Kaut vai tagadējā akcija “Dabā ejot, ko atnesi, to aiznes!” nebūtu vajadzīga, ja cilvēki būtu atbildīgāki pret vidi.

Ainārs Šteins, Līgatnes novada domes priekšsēdētājs: - Vienmēr jāatrod vidējais aritmētiskais starp dabas vērtību saglabāšanu un izmantošanu sabiedrības labumam. Līgatnē vēlamies īstenot lašveidīgo zivju licencēto makšķerēšanu. Esam apskatījuši citu pieredzi. Zviedru pieredze pierādīja - ja kāda īpašumā būs dabas vērtība un viņš to neizmanto sabiedriskam labumam, tad var sodīt par izšķērdību. Pretēja filozofija tai, kas daudzus gadus pie mums ir populāra. Pēdējā laikā arī Latvijā tomēr sapratne par dabu kā vērtību būtiski mainās.

Juris Smalinskis, Vidzemes Augstskolas Tūrisma un viesmīlības vadības fakultātes lektors: - Esmu vadījis daudzas ārzemnieku grupas. Man vairāk kārt prasījuši: “Mūs ievēdīs nacionālajā parkā? Vai nevarētu sarunāt naktsmītnes tuvāk parkam?” Biju izbrīnīts, jo ārzemniekiem nav izprotams, ka jau esam nacionālā parka teritorijā. Pasaulē dabas nacionālajiem parkiem priekšā ir barjera, par ieeju jāmaksā, par to, ka fotografē, arī. Mēs neuzsveram un nelepojamies, ka strādājam un dzīvojam nacionālajos parkos, mums tas ir pašsaprotami, bet citur pasaulē neiespējami. Uzņēmējiem esmu prasījis, vai viņi stāsta, ka te ir nacionālais parks. Arī viņiem tas neliekas svarīgi.

Laura Skrodele, Siguldas

pašvaldības aģentūras “Siguldas attīstības aģentūra” direktore, GNP Tūrisma biedrības pārstāve:

-Siguldieši lepojas ar GNP un jūtas tam piederīgi. Sigulda un Gaujas nacionālā parka (GNP) zīmoli viens otru papildina. Tūrisma biedrība kopā ar pašvaldībām palīdz GNP vārdu popularizēt pasaulē, palīdz tiem, kuri te dzīvo, dzīvot labāk.

Siguldā tūrisma centrā bieži vien tūristi jautā: “Kur ir vērti ieejai GNP? “Vai mums vajadzīgi tādi vērti? Iespējams. Tie iezīmētu vietu un reizē arī kalpotu kā atgādinājums atpazīstamībai, informētībai.

Uģis Rotbergs, Pasaules Dabas fonda priekšsēdētājs: - Ainavas vecās fotogrāfijās ir tuvas tiem cilvēkiem, kuri tās redzējuši dabā. Ainavas pēdējā gadsimta laikā mainījušās vairākas reizes. Un ne mūsu dēļ. Tādas pārles kā GNP nav citur. Daba caur sajūtām jāiestāda tajos, kuri nejutās piederīgi, kuriem nav personīgās pieredzes. Sajūtas nav tikai adrenalīns. Mana pieredze – milzīgas bailes ieiet un pabūt sīkspārņu alā. Cilvēks jebkurā vecumā ir zinātkārs, bet viņam jārada interese, jādod sajūtu pieredze. Cilvēks taču mācās dejot, jo grib ne tikai iemācīties, bet gan dejot, tāpat ir ar dabas iepazīšanu. Tā ir vislabākā komercija – tirgot fiziski nepatērējamu produktu.

Tūristi un uzņēmēji

L.Skrodele: - Tūrists Siguldā uzturas nepilnas divas dienas, un katrs iztērē vidēji simts līdz 130 eiro. Siguldas apmeklētāju un nakšņotāju skaits katru gadu palielinās.

A.Šteins: - Līgatnes dabas takas pērn apmeklēja 72 tūkstoši, par desmit procentiem vairāk nekā iepriekšējā gadā. Arī šogad būs pieaugums. Līgatne dzīvo no tūrisma, un tā ir mērķtiecīga rīcība. Ja izmantojam dabas resursus, bet nemākam nopelnīt naudu un celt labklājību, tad labāk neizmanto. Daba – mūsu resurss, vērtība un nauda. Mūsu ainava ir mūsu nafta. Jāprot saliedēt, aicināt, uzrunāt, piedāvāt mīlēt uzņēmējus, lai viņi te darbojas. Un mums sokas diezgan labi.

Pašvaldība palīdz uzņēmējiem, cik var. Sprotam, ka reizēm mums vieglāk runāt ar ierēdņiem dažādās institūcijās, ne Dabas pārvaldē. Bet pēdējos gados patiešām veidojas dialogs. Uzņēmējam ir jāpelna nauda, Dabas aizsardzības pārvaldei jādomā, kā saudzēt dabu, un pašvaldība ir pa vidu, lai vienam tiktu un otram nesāpētu.

Līgatnē uzņēmēji saprot, ka viņi strādā GNP, ka tās ir lielas iespējas. Daudzi tieši tāpēc te uzsāk

biznesu. Kaut vai Tiklu parks. Pēc sešu vietu izvērtēšanas Latvijā, Igaunijā, Lietuvā viņi izvēlējās Līgatni. Jo te jau ir tūristu plūsma. Kāds uzņēmums vēlas atvērt ražotni un ekoloģisko produkciju eksportēt uz Dāniju. Dāņi brauks skatīties, kur aug tās upeņes, kuras tiek izmantotas produktos. Nacionālais parks ir milzīgs pluss, tas ir marketing.

J.Smalinskis: - Tendences mainās. Ja pirms gadiem uzņēmēju attieksme pret GNP bija negatīva, tagad viņi sāk apzināties plusus. Esmu dabas tūrists. Pirms gadiem, kad stāstīju uzņēmējiem par velotūrisma, viņi teica, ka tas ir neizdevīgs, ekonomiskie tūristi ne par ko nemaksā. Mainījušies arī ceļotāju paradumi. Visizdevīgākie uzņēmējiem ir garu distanču kājāmgājēji. Piemēram, no Rīgas līdz Ainažiem iet piecas dienas. Četrreiz nakšņo, piecas dienas trīs reizes ēd un izmanto citus pakalpojumus. Žagarkalnā es atstāju mazāk naudas, nekā divas dienas ejot cauri GNP. Tie, kuri iet ar mugursomām, nepiesārņo vidi, jo viss ir pašiem jānes. Tie, kuri brauc ar mašīnām, izskrien cauri pāris stundās un atstāj mazāk naudas. Aiz tiem, kuri atbrauc uz piknikiem labiekārtotās vietās, paliek maiši ar atkritumiem.□

Lappusi sagatavoja **SARMĪTE FELDMANE**

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Ceļotājiem garlaicīgi nebūs

FAKTI

Šoruden pirmoreiz Gaujas nacionālajā parkā (GNP) notika Ceļotāju dienas. Tās bija veltītas parka 45. jubilejai.

“Ceļotāju dienas nav nekas jauns. Tādas jau daudzus gadus notiek citos nacionālajos parkos. Tā sakritis, ka Gaujas parks ir pēdējais, kur tās sākam. Ceļotāju dienu mērķis ir palielināt sabiedrības interesi, piesaistīt tūristus, atgādināt, kas vērtīgs un interesants ir aizsargājamās teritorijās,” stāsta Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas dabas izglītības speciāliste Baiba Līviņa – Jarohoviča un uzsver, ka GNP vienmēr starp aizsargājamām teritorijām bijis tūristu apmeklētākais. “Tas nenozīmē, ka Gaujas nacionālais parks nav jāpopularizē. Dažkārt aizmirstam, ka GNP ir ne tikai dabas vērtības, bet arī bagāts kultūrvēsturiskais mantojums. Cilvēkus, kuri vēlas būt dabā, interesē vietas, kurās nav daudz tūristu. Un tādu vēl ir daudz,” teic B. Līviņa – Jarohoviča. Ceļotāju dienu pasākumi notika Priekuļu, Amatas, Līgatnes un Pārgaujas novadā. “Druva” ceļo-

■BŪT DABĀ. Pastaigas dabas takās kļūst aizvien iecienītāka atpūta. Arī Veselavas pagasta Brīvnieku dabas takās var uzzināt un redzēt daudz interesanta.

tājus satika Brīvnieku takās Priekuļu novada Veselavas pagastā. Te bija ieradusies Vides gidu asociācijas biedru grupa. Pirms tam viņi pabija Līču – Laņģu takā Liepā, tad devās uz Ceciļu taku Ieriķos. Gide Dace Kalniņa ceļotājus izvadāja pa Brīvnieku taku, izstās-

tāja, kā tā tapusi, raksturoja enerģētisko vietu, kur tā ierīkota. “Aizvien vairāk cilvēki staigā pa takām. Tās ir ļoti apmeklētas, jo cilvēki negrib brīvdienas pavadīt mājās. Daudziem svarīgi, lai takās būtu arī atpūtas vietas. Bet diemžēl ne visi māk uzvesties, daži atstāj atkritumus. Ja takas ir

ierīkotas, tās arī jāuztur,” pastāsta dabas izglītības speciāliste.

Pagājušās nedēļas nogalē Siguldā Dabas aizsardzības pārvalde rīkoja pārgājienu un velobraucieni pa Gaujas senleju, iepazīstot iežu atsegumus, alas un citas dabas vērtības. □

Pārdod sajūtas

Cēsīs 20 gadus darbojas aktīvās atpūtas parks “Žagarkalns”. Tas atrodas Gaujas nacionālajā parkā. Laivu bāze un kempings pie Gaujas ir lielākais parka teritorijā.

“Pirms gadiem par to vien runāja, ka parka teritorijā neko darīt nedrīkst, nu vairs tā nav,” stāsta “Žagarkalna” saimnieks, uzņēmējs Juris Žagars. Viņš atgādina, ka Gauja vienmēr bijusi visiem pieejama un nekas nevar būt nacionāls, kur cilvēkiem ieeja ir aizliegta. “Parku veidojis cilvēks, un tur viņam ir vieta. Parks bez cilvēka faktiski ir bezjēdzīgs. Protams, būtiski, kā to izmanto. Mēs, uzņēmēji, esam tie, kuri gribam dabas vērtības izvilkt ārā un parādīt,” saka uzņēmējs. J.Žagars uzsver, ka cilvēkiem nepietiek tikai ar atrašanos dabā, nepieciešams arī komforts un drošība, kustību bauda un piedzīvojums. “Un cilvēks par to ir gatavs maksāt. Ja dabu gribam padarīt apskatāmu, bet cilvēki negrib kāpt kalnā, jābūt pacelšajam. Mēs pārdodam ērtības. Esmu pārliecinājies, ka cilvēks ir slinks. Viņam vajag aizvien platāku taku, drošākas situācijas. Absurdi domāt, ka mācīsim un mēģināsim lauzt paradumus. Nonāksim arī pie tā, ka būs jāierobežo cilvēku daudzums GNP. Vasarā Gauja ir laivotāju pārpildīta,” viedokli pauž J.Žagars.

Uzņēmējs rāda pagājušā gadsimta 30.gadu Cīrulišu apkaimes fotogrāfiju, kur lauki mijas ar krūmājiem. “Mēs cīnāmies par vēsturisko māju saglabāšanu, bet ainava tiek aizmirsta, tās aizaudzēšana ir mazāks grēks nekā koka nociršana, bet ainavai ir vēsturiska vērtība, aizaudzēšana ir vistiešākā postīšana,” uzskata J.Žagars. Viņš pastāsta piemēru – vietā, kur pirms 20 gadiem auga alkšņi, tagad ir mežs. Tā ir Cēsu pašvaldības zeme. Lai mežu cirstu, jāveic zemes transformācija, tas maksā dārgi, turklāt vajag pamatojumu. “Nepietiek ar argumentu – vēsturiskā ainava bija tāda,” stāsta J.Žagars un piebilst, ka ainavas pārdošana ir visnekaitīgākais, visilgmūžīgākais bizness. Viņš arī vērtē, ka GNP zonējums novoco ātri. “Ja būtu iespēja to biežāk mainīt, būtu tikai pareizi. Ja likums neļauj darīt loģiskas lietas, tad likums jāgroza. Līdz šim zonējums ir noteikts formāli, vienkārši iezīmējot kartē. Zonējumu pārskatot, jārunā ar pašvaldībām, uzņēmējiem. Cēsīs kopā ar Dabas aizsardzības pārvaldi to izdarījam. GNP likums ir tāds, ka

grūti strādāt gan parka darbiniekiem, gan uzņēmējiem. Gadās, arī inspektors atzīst, ka zonējums nav loģisks, bet neko nevar darīt,” teic J.Žagars. Viņš atzīst, ka sadarbība ar parka darbiniekiem bijusi pozitīva, jo viņi seko savai profesionāla trenētai sajūtai, ja kaut ko darīt nedrīkst, tad skaidrs, ka tiešām nedrīkst. “Viņi domā, kā uzņēmējam tikt galā ar problēmām. Gan mums, gan valstij ir jāuzticas ierēdņiem, ka viņi nepieņems koruptīvus, nekompetentus lēmumus,” stāsta uzņēmējs un uzsver, ka GNP darbinieki veido pozitīvu tēlu par parku.

Cēsu Mākslas festivālā pērn pie Gaujas uz Ērgļu klintīm rādīja filmas, šovasar tāds pasākums bija pie Spoguļu klintīm. Varēja gūt mākslas un dabas sajūtu reizē, uzsver J.Žagars. “Vajadzēja ievest materiālus platformas būvei pie Ērgļu klintīm, puiši zvanīja, atteicu, lai ved, tikai netaisa ziepes. Brauca pa mežu, mašīna iestrēga. Nozāģēja vienu koku, otru. Kaimiņš dzirdēja, ka zāģē, piezvanīja, kam nākas. Esmu vainīgs, jo kā darba devējs neesmu pietiekami kontrolējis. Puiši atbildēja, ka viņi jau ziepes nav taisījuši, mašīna bija iestrēgusi. Sapratu, ka būs jāmaksā sods, un par to neuztraucos, uztraucos, vai kāds nedomās, ka es gribēju kādu apšmaukt, ka teicis, lai nozāģē kokus. Un tas tāpēc, ka man svarīga ierēdņa personīgā attieksme. Samaksāju pieklājīgu sodu, un šovasar atkal rādījam kino pie Gaujas,” pastāsta J.Žagars.

Uzņēmējs pārliecināts, ka cilvēks nespēj novērtēt dabas bioloģisko kvalitāti, tas speciālistu ziņā. □

Cilvēks var novērtēt baudu, ko parāda acis, ko dod sajūstās smaržas. Katrai tautai ir cita saprašana, kas ir bauda acīm.

Arī nākamībai

Pasaules Dabas fonda priekšsēdētājs Uģis Rotbergs cilvēku un dabas attiecības vērtē no dažādiem skatu punktiem. “Aizvien dzirdam mītus. Bērībā, ka ezis ēd sēnes, tagad, ka Latvija ir zaļākā valsts, ka te visvairāk aizsargāto teritoriju Eiropā. Zināšanas, kas ir zinātnieku un speciālistu aprindās, grūti iesakņojas lēmumu pieņēmēju saprašanā. “Ikviens rūpējas par sevi, saviem tuviniekiem un sabiedrības kopējo labumu, izturoties atbildīgi pret citiem, nākamajām paaudzēm, vidi un dabu,” teikts Latvijas Satversmē. Kad rakstām kādu likumu, sakām, ka vajag domāt arī par nākamajām paaudzēm, bet nav neviena, kurš tās nākamās paaudzes aizstāv. Mums ir tiesībsargs, bet nav nākamo paaudžu tiesībsarga,” saka U.Rotbergs un atgādina, ka aptaujās visi atzīst, ka mīl dabu, bet, tiklīdz par to jālemj, mīlestība aizmirstas.

“Ideālais - izveidot tādu sistēmu, lai dabas aizsardzība nav cīņa ar sekām, bet veselīgs dzīvesveids. Nosargāt dabas kapitālu var tikai tad, ja būs kopīgas vērtības. Grūtākais - pārliecināt, ka daba ir vērtība,” viedokli pauž Pasaules Dabas fonda priekšsēdētājs un uzsver, ka ikvienam ir tiesības uz tīrā gaisu, bet tīrā gaisa nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm.

“Cilvēkam daba ir gan šūpulis,

gan barotāja. Nevienam materiālais labums nav iespējams ārpus dabas. Jo vairāk ietekmējam dabu, jo samazinām savu labklājību ilgtermiņā. Saimniekojot bieži vien gūstam sev labumu, bet sabiedrība iegūst problēmas. Tas, ka ir definēta ilgtspējīga attīstība, nenozīmē, ka tā ir. Dabas aizsardzība pie mums ir ugunsdzēsšana, krīzes seku mazināšana. Vislabāk būtu, ja vispār nevajadzētu aizsargājamās teritorijas, ja mācētu dzīvot tā, ka nekas nav jā-sargā,” saka U.Rotbergs. Daudz kas dabas aizsardzībā netiek finansēts ilgtermiņā. “Īstenojam projektus. Jau izveidojusies projektu, ne procesa domāšana. Vai, domājot par kultūru, domājam, kā gleznotājs uzgleznos gleznu, vai arī kā viņu nodrošināt, lai varētu radīt? Tas pats attiecas uz sektorpolitiku. Ja dabas aizsardzība kļūtu par ekonomikas mugurkaulu, nevis, kā tagad stāsta, tā ir smaga nasta ekonomikai un traucē attīstīties, sabiedrībai būtu cita attieksme,” vērtē U.Rotbergs.

Viņš arī atgādina, ka dabu patērētāji bauda ar sirdi. “Vai tas, kurš ar laivu brauc pa upi, zina, ka tā upe ir vērtīga? Viņam ir sajūtas, tās ir vērtība. Nākotne ir neskaidra. Izšķirs tas, kā cilvēki sapratīs, ko domās, tāpēc jo svarīgāka ir dabas vērtību kultivēšana, uztveres mainīšana, izglītošana. Jādzīvo laba dzīve pieejamo resursu robežās,” atzīst U.Rotbergs. □

Lappusi sagatavojuši SARMĪTE FELDMANE

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra